

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome In Qvatvor Lib. Sententiarvm M. Petri Lombardi

Spina, Claudius de

Parisiis, 1551

3. de ordine & numero sacramentorum no. legis: & primò de baptismo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38840

baptisma accipiebant. Illi verò qui spem nõ
 posuerunt in baptismo Iohãnis, & Patrem, &
 Fil. & Spir. san. credebant, non pòst baptisati
 fuerunt. sed impositione manuum ab Apo^{act. 19}
 stolis super eos facta, Spiritum san. receperunt.
 Alij verò qui non ita credebant, baptisati
 sunt baptismo Christi. Idem dicit Amb.
 lib. i. de Spir. san. Isti ergo qui nec in Christi
 nomine, neque cum fide Spiritus san. baptisati
 fuerant, non potuerunt accipere baptisati
 sacramentum. Baptisati sunt ergo in nomine
 Christi: nec iteratum est in eis baptisma, sed
 innouatum.

DE BAPTISMO CHRISTI
 DISTINCT 3. CAP. Primum.

Substantialia baptismi sunt aqua & verbũ.

Post hæc videndũ est quid sit baptismus,
 & quæ sit forma, & quando institutus,
 & causa institutionis. Baptismus dicitur
 intinctio i. ablutio corporis exterior, facta
 sub forma verbo. ù præscripta. Si enim fiat
 ablutio sine verbo, non est ibi sacramentum:
 sed accedente verbo ad ele. fit sacramentum.
 Non vtique ipsum elementum fit sacramen-
 tum, sed ablutio facta in elemento. Vnde Au^{in Ioh.}
 gust. Verbo baptisma consecratur: detrahe^{tract.}
 verbum, & quid est aqua, nisi aqua? Accedit^{80.}
 verbum ad elementum, & fit sacramentum.
 Vnde hæc tanta virtus aquæ, vt corpus tan-

Baptismus i. l. i.

gat, & cor abluat, nisi faciēte verbo, nō quia dicitur, sed quia creditur? Nam & in ipso verbo aliud est sonus transiens, & aliud virtus intus manens. Cetera verò sunt ad decorem & honestatem.

C A P. Secundum. *A Christo est
præscripta forma baptismi.*

Illud autem verbum, quo accedente ad elementum fit sacramentum, est quod Veritas docet: quæ huius sacramenti formam tradens, ait discipulis: Ite, docete omnes gentes, baptisantes eos in nomine Patr. & Fil. & Spir. san. Inuocatio igitur Trinitatis verbum dicitur, quo baptismus consecratur. & hæc est forma verborum, sub qua traditur baptismus, citra quam nullus est perfectus Christianus, vt dicit Zachar. pap. ad de cōf. Bonifac. episc. Quòd verò legitur in Act. d. 4. c. Aposto. Apostolos baptisasse in nomine in sino. Christi: illo nomine tota intelligitur Trinit. Act. 8 vt dicit Amb. Intelligitur enim cum Christū cō 10. dicimus, & Pater à quo vnctus est, & ipse qui lib. de vnctus est, & Spiritus sanctus per quem vnctus est. Vnum enim idemque est baptisari in Spi. s. nomine san. Trinit. vel in nomine Christi, cap. 3. vt exponit Ambro.

C A P. 3. *Trium personarum inuocatio
in baptismo necessaria est.*

FF ij

o
z

TAmetsi Ambr. dicat quòd si fide myste-
rium Trinitatis teneatur, & vna tantum
persona nominetur, plenum sit sacra-
mentum. Quo insinuari videtur, verum baptis-
ma dari posse in nomine Patris tantum, vel
Spiritus sancti tantum. Tunc est tamen tres ibi
nominare personas, vt dicatur, In nomine (non
nominibus) Pat. & Fil. & Spiritus sancti. in
inuocatione & confessione patris, &c. Inuo-
catur enim ibi tota Trinitas, vt ibi inuisibili-
ter operetur per se, sicut extra visibiliter per
ministerium. Si autem dicatur, in nominibus,
non est ibi sacramentum, quia non seruatur
forma baptismi.

*Cap. 4. Institutum fuit baptismum quando Chri-
stus à Iohanne baptisatus est.*

DE institutione baptismi, quando cepit,
variae sunt aestimationes. Alij dicunt tunc
esse institutum, cum Nicodemo Christus ait, Nisi quis renatus fuerit, &c. Alij, cum Apo-
stolis dixit, Ite, docete omnes gentes, bap-
tisanes, &c. Sed hoc dixit eis post resurre-
ctionem, praecipiens eis de vocatione gen-
tium, quos ante passionem miserat ad praedi-
candum & baptisandum. Nam ergo institutus
erat baptismus. Baptisabant autem in ea forma,
in qua postea gentes baptisauerunt, scilicet in no-
mine Trinitatis. quae ante passionem potest in-
telligi tradita, licet non sit scriptum. Cõmo-

de cōf. diūs ergo dicitur institutio facta, quando
 d. 4. nū Christus à Iohanne baptizatus est in Iorda-
 quam ne. quod dispensauit: non quia mundari vo-
 aqua. luit, cū sine peccato fuerit: sed quia conta-
 ctu suæ mūdissimæ carnis vim regeneratiuā
 contulit aquis: vt qui postea immergeretur,
 inuocato nomine Trin. à peccatis purgaretur.
 Tunc ergo inuocato nomine Tri. institutus est
 baptismus Christi, in quo Trinitas (cuius mysterium
 ibi innotuit) interiūs hominem baptisat.

C A P. 5. *Christus conuenientiūs aquam in hoc
 sacramento instituit, quā aliū quēcūq; liquorē.*

Io. 3. **C**elebratur autē hoc sacramentū tantū
 in aqua, nō in alio liquore, vt ait Chri-
 stus, Nisi quis renatus, &c. Ideoq; vni-
 formiter id fieri in aqua præcipitur, vt intel-
 ligatur, q̄ sicut aqua fordes corporis ac ve-
 stis abluir: ita baptismus maculas animæ for-
 desque vitiorum emundando abstergit. Vel
 ideo, vt nullum inopia excusaret: quod pos-
 set fieri, si in vino vel oleo fieri præcipere-
 tur: & vt communis materia baptisandi in-
 ueniretur apud omnes: quod aqua signauit,
 Ioh. 19. quę de latere Christi manauit: sicut sanguis,
 alterius sacramenti signum fuit.

C A P. Sextum. *Baptismus fieri po-
 test, vel semel tantum, vel ter
 immergendo.*

FF iij

C Reg. De trina immersione baptismi nil responderi potest, quàm quod vos ipsi *ad lea.* sensistis: quia in vna fide nil officit *Ec- episc.* clesie sanctae cōsuetudo diuersa. Quia enim *epi. 4.* in tribus subsistētiis vna substantia est, reprehensibile esse nullatenus potest, infantem in baptismo ter vel semel immergere: quia & in tribus mersionibus, personarū Trinitas, & in vna potest diuinitatis singularitas designari.

C A P. 7. *Legalia in Christi morte cessauerunt.*

Tunc ergo circumcisio vim suam perdidit, ita quòd postea non profecerit, sed potius obfuerit suis obseruatoribus. Sed vsque ad oblationem verae hostiae potuit prodesse. Si enim ante passionem legalia finem habuissent, non ea imminente vetus pascha cum discipulis manducasset.

C A P. Octauum. *Baptismi res interior est munditia siue mentis iustificatio.*

CAusa verò institutionis huius sacramenti est innouatio mentis: vt homo, qui p peccatū vetus fuerat, per gratiā baptismi renouetur. quod fit depositione vitiorum, & collatione virtutū. Non tamē aditum regni nobis aperuit, sicut nec circumcisio, sed hostia saluatoris: quae si tēpore circumcisionis oblata fuisset, illius temporis ho

4°.

1236. p. 7.

mines regnum Dei introissent.

DE SVSCIPIENTIBVS

sacramentum Baptismi.

DISTINCT. Quartæ

CAP. Primum.

Differenter recipitur hoc sacramentum.

Hic dicendum, aliquos suscipere sacramentum & rem sacramenti: aliquos sacramentum, & non rem: aliquos rem, & non sacramentum. Sacramentum & rem suscipiunt omnes paruuli, qui in baptismo ab originali peccato mudatur. Quod autem omnibus paruulis in baptismo peccatum remittatur

Quidam sacramentum & rem suscipiunt. = 31. b.

in en-
chir.
ca. 43.
euidenter Aug. dicit: A paruulo, inquit, recēter nato vsque ad decrepitū senem, sicut nullus prohibetur à baptismo, ita nullus qui nō moriatur peccato in baptismo: sed paruuli tantum originali, maiores verò etiam omnibus qui malè viuendo addiderunt ad illud quod nascendo traxerunt, nisi enormitas vitæ impediāt. Adulti quoque qui cum fide baptisantur, sacramentum & rem suscipiunt. Qui verò sine fide vel fictè accedunt, sacramentum, non rem, suscipiunt. Vnde Hieron. Sunt lauachra gētilium hæreticorū, sed non lauant ad salutem. In Ecclesia etiam qui non plena fide accipiunt baptisma, non spiritum, sed aquam suscipiunt. Augu. etiam ait: Omnis qui iam suæ voluntatis arbiter

Quidam sacramentum & non rem suscipiunt. = 30. b. l. 15.

FF iij